

Προφορικά σχόλια (σύντομη παρουσίαση)

1) «Μειώστε την Καταπόνηση»

2) Οι μυοσκελετικές παθήσεις (ΜΣΠ) αποτελούν θέμα προτεραιότητας για την ΕΕ. Οι στόχοι της Στρατηγικής της Λισαβόνας μιλούν όχι μόνο για ποσοστό απασχόλησης 70% μέχρι το 2010 αλλά και για δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας στην Ευρώπη. Η αντιμετώπιση των ΜΣΠ, του σοβαρότερου προβλήματος υγείας που σχετίζεται με την εργασία στην Ευρώπη, θα συνέβαλε στην επίτευξη των στόχων αυτών. Στις κοινοτικές στρατηγικές για την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία στην εργασία οι ΜΣΠ επίσης θεωρούνται ζήτημα προτεραιότητας.

Από στατιστικά στοιχεία του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος Βελτίωσης Συνθηκών Διαβίωσης & Εργασίας (4^η Ευρωπαϊκή Έρευνα Εργασιακών Συνθηκών 2005) προκύπτει ότι *σχεδόν 24% των εργαζομένων στην ΕΕ των 25 δηλώνουν ότι υποφέρουν από πόνους στην πλάτη και 22% παραπονούνται για μυϊκούς πόνους. Αμφότερες οι εν λόγω ενοχλήσεις είναι συχνότερες στις νέες χώρες μέλη, με ποσοστά 39% και 36% αντιστοίχως. Περίπου 62% των εργαζομένων υποβάλλονται τουλάχιστον κατά το ένα τέταρτο του χρόνου τους σε επαναλαμβανόμενες κινήσεις χειρών και βραχιόνων, 46% σε επίπτονες ή κουραστικές κινήσεις και 35% σε μεταφορά ή μετακίνηση βαρέων φορτίων.*

3) Οι σχετικές με την εργασία ΜΣΠ είναι βλάβες στοιχείων του σώματος όπως μύες, αρθρώσεις, τένοντες, σύνδεσμοι, νεύρα ή σημεία της κυκλοφορίας του αίματος, βλάβες οι οποίες προκαλούνται ή επιδεινώνονται κυρίως με την εκτέλεση εργασιών και από τις επιδράσεις του άμεσου περιβάλλοντος εργασίας.

Οι βλάβες αυτές παρατηρούνται κυρίως στην πλάτη, τον αυχένα, τους ώμους και τα άνω άκρα, αλλά μπορούν επίσης να αφορούν και τα κάτω άκρα. Κάποιες ΜΣΠ, όπως είναι το σύνδρομο στενώματος του καρπού, φέρουν ειδική ονομασία λόγω των πολύ συγκεκριμένων συμπτωμάτων τους. Άλλες ΜΣΠ δεν έχουν χαρακτηρισμό, αφού ο πόνος ή η ενόχληση υπάρχουν χωρίς όμως σαφή ένδειξη βλάβης.

Οι περισσότερες σχετικές με την εργασία ΜΣΠ είναι σωρευτικές βλάβες οφειλόμενες σε επαναλαμβανόμενη σωματική έκθεση σε μεγάλα ή μικρά φορτία κατά τη διάρκεια μακράς χρονικής περιόδου. Βέβαια οι ΜΣΠ μπορούν να είναι και σοβαροί τραυματισμοί, όπως π.χ. κατάγματα, που οφείλονται σε ατυχήματα.

Οι διάφοροι παράγοντες κινδύνου μπορούν να ενεργούν ξεχωριστά, όμως η πιθανότητα εμφάνισης ΜΣΠ είναι μεγαλύτερη όταν πολλοί παράγοντες κινδύνου συνυπάρχουν. Οι εν λόγω παράγοντες χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες: σωματικοί, οργανωτικοί-ψυχοκοινωνικοί και ατομικοί παράγοντες.

Μερικά παραδείγματα τέτοιων παραγόντων κινδύνου:

- σωματικοί - φυσική δύναμη, επαναλαμβανόμενες κινήσεις, δονήσεις, ασυνήθεις σωματικές στάσεις,
- οργανωτικοί - μειωμένη αυτονομία ή εργασιακή ικανοποίηση, επαναλαμβανόμενη εργασία με γρήγορους ρυθμούς,
- ατομικοί - ιατρικό ιστορικό, σωματική ικανότητα, ηλικία.

4) Το «Μειώστε την Καταπόνηση» είναι ο τίτλος της εκστρατείας του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ασφάλειας & Υγείας στην Εργασία για το 2007 για αντιμετώπιση των ΜΣΠ στο χώρο εργασίας. Η γερμανική και η πορτογαλική προεδρία της ΕΕ το 2007, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι κοινωνικοί εταίροι στην

Ευρώπη υποστηρίζουν όλοι τους την εκστρατεία αυτή. Αποκορύφωμά της θα είναι η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Ασφάλειας & Υγείας στην Εργασία, από 22 έως 26 Οκτωβρίου 2007.

Αυτές οι ευρωπαϊκές εκστρατείες διοργανώνονται από το 2000 ως σειρά ετήσιων εκδηλώσεων με στόχο να προβληθεί η καλύτερη ασφάλεια και υγεία στο χώρο εργασίας. Η εκστρατεία έχει πέντε στρατηγικούς στόχους: μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση, παροχή ενημέρωσης, ανάπτυξη και πρόσβαση σε βοηθητικά μέσα, ενθάρρυνση πρωτοβουλιών με απτή επίδραση στο χώρο εργασίας και καταγραφή-αναγνώριση βέλτιστων πρακτικών. Οι ΜΣΠ ήταν επίσης το θέμα της πρώτης ευρωπαϊκής εκστρατείας του 2000 με τίτλο «Γυρίστε την πλάτη στις ΜΣΠ».

5) Η «Μειώστε την Καταπόνηση» προωθεί μια ολοκληρωμένη διαχειριστική προσέγγιση για αντιμετώπιση των ΜΣΠ που προβλέπει αφενός πρόληψη της εμφάνισης μυοσκελετικών προβλημάτων και αφετέρου παραμονή στην εργασία των εργατών που πάσχουν από ΜΣΠ. Η έμφαση δίδεται στην έννοια της «διαχείρισης καταπόνησης» που καλύπτει κάθε καταπόνηση στην οποία υποβάλλεται το ανθρώπινο σώμα αλλά και κάθε μεταφερόμενο φορτίο. Το άγχος, οι συνθήκες ψύχους στην εργασία και ο ρυθμός εργασίας είναι μεταξύ άλλων παράγοντες που συντείνουν στη δημιουργία καταπόνησης. Είναι συνεπώς σημαντική η πλήρης καταγραφή των διαφόρων κινδύνων που οδηγούν σε ΜΣΠ και η αντιμετώπισή τους κατά ολοκληρωμένο τρόπο.

Η ευρωπαϊκή εκστρατεία αποσκοπεί ακόμη στην παραμονή, αποκατάσταση και εργασιακή επανένταξη εργατών που υποφέρουν ήδη από ΜΣΠ. Ιδιαίτερα σημαντικός είναι ο ρόλος της κοινωνικής και οργανωτικής υποστήριξης για να δοθεί στους εργαζομένους η δυνατότητα να επιστρέψουν στην εργασία και εν συνεχεία να διατηρήσουν την εργασία τους παρόλη την εμπειρία των ΜΣΠ.

6) Η ευθύνη για αντιμετώπιση των ΜΣΠ βαρύνει όλους μας: εργοδότες, εργαζομένους και εκπροσώπους επί θεμάτων ασφάλειας, κυβερνήσεις, φορείς υγείας και ασφάλειας, πολιτικά πρόσωπα.

Οι εργοδότες έχουν νομική υποχρέωση να κάνουν εκτίμηση των κινδύνων στον τόπο εργασίας και να ενεργούν για να εξασφαλίσουν την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων. Οφείλουν όμως να πράττουν περισσότερα από όσα τους επιβάλλει ο νόμος. Οι εργοδότες πρέπει να δίνουν το παράδειγμα και να αποδεικνύουν τη δέσμευσή τους για την υγεία και την ασφάλεια. Είναι άλλωστε προς το δικό τους συμφέρον: η ορθή διαχείριση της ασφάλειας ωφελεί τις επιχειρήσεις και αποτελεί στοιχείο της αποδοτικότητάς τους.

Αλλά η ασφάλεια δεν αφορά μόνο τον εργοδότη· οι εργαζόμενοι έχουν επίσης υποχρέωση να συνεργάζονται με τον εργοδότη τους για να προστατεύουν τον εαυτό τους και τους συναδέλφους τους. Η συμβολή του εργαζομένου είναι ζωτική στον έλεγχο των κινδύνων στον τόπο εργασίας, αφού γνωρίζουν τον τόπο αυτό όσο κανείς άλλος. Οι εργαζόμενοι πρέπει να διαθέτουν πληροφορίες και κατάρτιση για τις ΜΣΠ, ώστε να ξέρουν πώς να αποφεύγουν συγκεκριμένους κινδύνους και προβλήματα.

Οι υπεύθυνοι ασφάλειας, οι κυβερνήσεις, οι φορείς υγείας και ασφάλειας και οι πολιτικοί υπεύθυνοι έχουν άπαντες σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουν.

7) Μπορείτε να διαβάσετε περισσότερα για την καμπάνια «Μειώστε την Καταπόνηση» στην ιστοσελίδα του Οργανισμού: <http://ew2007.osha.europa.eu>, περισσότερα δε για τις ΜΣΠ στην ιστοσελίδα: <http://osha.europa.eu/msds>.